

Finans Temelleri — Özet Kılavuz

Yeni başlayanlar için tek sayfalık kavramsal özet · Ağustos 2026

⚠ Önemli: Bu belge yalnızca genel eğitim ve bilgilendirme amaçlıdır. Hiçbir yatırım tavsiyesi, alım-satım önerisi ya da finansal danışmanlık hizmeti içermez. Kişisel finansal kararlar öncesinde lisanslı bir danışmana başvurmanız önerilir. Portivus, bu belgeye dayanılarak alınan kararlardan doğabilecek sonuçlardan sorumlu tutulamaz.

1. Bütçe için Başlangıç Çerçevesi: 50/30/20 Kuralı

Aylık net gelirini üç kategoriye ayıran, yaygın olarak bilinen bir başlangıç çerçevesidir. Herkese uymayabilir — kendi durumuna göre uyarlayabilirsin.

Kategori	Oran	Kapsam
İhtiyaçlar	%50	Kira, faturalar, market, ulaşım
İstekler	%30	Eğlence, hobiler, dışarıda yemek
Tasarruf / Borç Ödeme	%20	Acil durum fonu, birikim, borç kapatma

2. 10 Temel Finans Terimi

Enflasyon	Genel fiyat seviyesindeki sürekli artış; alım gücünü zamanla azaltır.
Faiz	Bir paranın kullanım bedeli — borç alırsan ödediğin, tasarruf edersen kazandığın tutar.
Bileşik Faiz	Hem anaparaya hem birikmiş faize işleyen faiz; zamanla katlanarak büyür.
Hisse Senedi	Bir şirketin ortaklık payını temsil eden finansal araç.
Tahvil	Devlet ya da şirketlerin çıkardığı, belirli vadede faiziyle geri ödenen borç senedi.
Çeşitlendirme	Riski azaltmak için birikimi farklı varlık türlerine dağıtma stratejisi.
Likidite	Bir varlığın ne kadar hızlı ve kolay nakde çevrilebildiği.
Portföy	Sahip olunan tüm varlıkların (hisse, tahvil, nakit vb.) bütünü.
Volatilité	Bir varlığın fiyatının belirli bir dönemde ne kadar dalgalandığının ölçüsü.
Risk Toleransı	Kişiden kişiye değişen, olası kayıplara ne kadar dayanabileceğini ifade eden kavram.

3. Risk Yönetimi İlkeleri (Genel Bilgi)

- Yumurtaları aynı sepete koyma: birikimini tek bir varlığa ya da varlık türüne bağlama.

- Zaman ufkunu bil: paraya ne zaman ihtiyaç duyacağın, alabileceğin riski etkiler.
- Acil durum fonu önce gelir: yatırıma başlamadan önce 3-6 aylık gideri karşılayacak bir güvenlik ağı oluştur.
- Anlamadığın bir ürüne paranı emanet etme.
- "Garantili yüksek getiri" vaat eden her teklife şüpheyile yaklaş.

4. Acil Durum Fonu Kontrol Listesi

- ☐ Aylık zorunlu giderini (kira, fatura, market) hesapladım.
- ☐ Hedefimi belirledim: giderimin 3-6 katı.
- ☐ Fonu, kolay erişilebilir ve düşük riskli bir hesapta tutuyorum.
- ☐ Fonu, düzenli yatırımlarımdan ayrı tutuyorum.
- ☐ Aylık ne kadar biriktirebileceğimi netleştirdim.

Bu kılavuz Portivus tarafından hazırlanmıştır — finansı anlayarak öğrenmek isteyen herkes için eğitim odaklı bir platform. Daha fazlası için: eğitim modülleri, sözlük, hesaplayıcılar ve finans tarihi sayfalarını ziyaret edebilirsin. Bu belge yatırım tavsiyesi değildir.